

2016-04-08

Miljö- och energidepartementet

m.registrator@regeringskansliet.sejan-olof.lundgren@regeringskansliet.se

Miljö- och energidepartementets diarienumr M2016-00695/Ee

REMISS AV MILJÖ- OCH ENERGIDEPARTEMENTETS PROMEMORIA ANVISADE ELAVTAL

Ellevio AB ("Ellevio") har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad promemoria ("Promemorian"), vilket vi uppskattar.

Sammanfattningsvis ställer vi oss i grunden positiva till att systemet med anvisade elavtal ses över. Däremot anser vi att det är fel med prisreglering på en konkurrensutsatt marknad och vi vänder oss emot förslaget att anvisningsavtalen ska prisregleras. Dessutom anser vi inte att det är elnätsföretagens roll att utöva tillsyn och ha en myndighetsutövande roll utan förordar istället en elhandlarcentrisk flyttprocess, där kunden kontaktar elhandlaren vid flytt. Enligt Ellevio stör förslaget neutraliteten på marknaden och det går på tvärs med elhandlarcentrisk modell genom att den neutrala parten, dvs. elnätsföretaget ska agera priskontrollant, vilket är orimligt. Att prisreglera anvisade elavtal i enlighet med Promemorian vore fel väg att gå. Enligt Ellevios förmenande saknas det helt anledning att gå omvägen via elnätsföretagen om en skälighetsprövning ska göras. Av skäl som utvecklas nedan måste det vara mycket mer effektivt och ändamålsenligt att istället ge Energimarknadsinspektionen ("EI") ansvaret för att göra skälighetsbedömningen.

Anvisade elavtal är till för att skydda de kunder som inte aktivt har valt ett elhandelsföretag och ett elavtal för sin elanvändning. Om en kund inte aktivt gör detta val ska kundens elnätsföretag anvisa kunden ett elhandelsföretag. Vi noterar att regeringen föreslår reglerade priser för anvisade elavtal samt förändringar för vilken information ett elhandelsföretag ska lämna. Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2017.

Det anvisade elhandelsföretaget ska gentemot elnätsföretaget ha åtagit sig att leverera el på skäliga villkor. Det innebär enligt vad som anges i Promemorian att framför allt frågan om hur det anvisade priset ska bestämmas måste regleras i avtalet mellan elnätsföretaget och elhandelsföretaget. Om de nya reglerna för ökad information till elanvändarna respektive bestämmelsen om skäliga villkor inte får de effekter som eftersträvas, föreslås prisreglering under en viss tid efter att anvisning har skett. Ellevio anser att det är viktigt att de kunder som är anvisade får information om detta från elhandelsföretagen. Men det är förvånande att regeringen föreslår åtgärder som innebär att man de facto tar steg mot att införa prisreglering på en avreglerad marknad. Att införa prisreglering på elhandelsmarknaden är en mycket ingripande åtgärd. Regeringen föreslår nu ändå att det införs en möjlighet till prisreglering, utan någon konsekvensanalys och utan angivande av hur prisregleringen skulle kunna se ut. Dessutom tror vi att detta förslag riskerar att få lite effekt och att anvisningsavtalen blir kvar på marknaden.

Ellevio noterar att syftet med de föreslagna reglerna enligt Promemorian är att säkerställa att kunder med anvisade avtal har skäliga villkor, att minska andelen kunder med anvisade

2016-04-08

Miljö- och energidepartementet

m.registrator@regeringskansliet.sejan-olof.lundgren@regeringskansliet.se

Miljö- och energidepartementets diariernr M2016-00695/Ee

elleverantörer och att öka kundaktiviteten på elmarknaden. Förslaget om ändring av 8 kap. 8 § innebär att elnätsföretagen ska bedöma om anvisningsavtalen har skäliga villkor, dvs. betalningsvillkor, priser etc. Elnätsföretagen ges en för verksamheten helt främmande uppgift att vara priskontrollanter av anvisningsavtalen. En viktig aspekt i bedömningen av förslaget är att elnätsföretag generellt saknar den kunskap som krävs för att göra en sådan analys. Åtskillnadsregler i ellagen, vari bland annat ingår ett förbud mot elnätsföretag att bedriva handel med el, borgar istället för att elnätsverksamheten i största möjliga mån hålls skild från den konkurrensutsatta delen av marknaden. Elnätsföretagens verksamhet går naturligt nog inte ut på att analysera elhandelsföretagens erbjudanden och villkor och vi anser att det är märkligt att branschens samtliga i storleksordningen 170 elnätsföretag ska behöva skaffa sig kompetens att bedöma elhandelsavtal. Om regeringen trots allt skulle anse att elnätsföretagen bör utföra den föreslagna skälighetsbedömningen måste det klargöras vad "skäliga villkor" innebär. En tydlig definition av detta begrepp saknas helt i Promemorian och det är inte rimligt att förlita sig på att detta förtydligande ska ske genom EI:s tillsyn och domstolspraxis. Förslaget kan också antas medföra ett betydande antal anmälningar till EI från enskilda elkunder mot elnätsföretag som enligt kunderna inte har tillförsäkrats skäliga villkor. Det får också antas att domstolsprocesser angående skäligheten kommer att bli komplicerade. Förslagen har enligt Promemorian inte civilrättsliga konsekvenser. Ellevio menar dock att det kan ifrågasättas om inte ett pris som är oskäligt enligt ellagen skulle kunna få civilrättsliga konsekvenser om kunden angriper avtalet civilrättsligt.

Vi anser inte att det är elnätsföretagens roll att utöva tillsyn och ha en myndighetsutövande roll och ifrågasätter om detta är i överensstämmelse med rådande regelverk och frågan måste utredas ytterligare. Enligt Ellevios förmenande bör det vara EI som har en sådan tillsynsrättighet. Vidare anser Ellevio att de konsekvenser av att införa kontroll av skäliga villkor som Promemorian anger är kraftigt underskattade. Elnätsföretagen kommer med all sannolikhet att behöva göra ett långt mer omfattande utredningsarbete för att analysera priser och villkor på marknaden hos olika aktörer än vad som anges i konsekvensanalysen. Dessutom riskerar elnätsföretagen att kunna bli föremål för olika processer, vilket är resurskrävande.

Det behöver klargöras vad som förväntas av elnätsföretagen gällande kontrollen av villkoren i de anvisade avtalen om vi ska kunna göra en ordentlig konsekvensanalys. Vi vill framhålla vikten av att det klargörs hur förslaget ska implementeras; bl.a. med avseende på vilka avtal som ska omfattas; endast nya avtal eller avses även gamla avtal, hur kontrollen av villkoren i de anvisade avtalen ska gå till och enligt vilka premisser. Det behöver även tydliggöras vad som händer om olika elnätsföretag kommer till olika slutsatser när det gäller elhandlarnas avtal.

2016-04-08

Miljö- och energidepartementet

m.registrator@regeringskansliet.sejan-olof.lundgren@regeringskansliet.se

Miljö- och energidepartementets diarienumr M2016-00695/Ee

Vidare vänder sig Ellevio mot att vi som elnätsföretag ska upphandla tjänsten som anvisad elleverantör.

Avslutningsvis ifrågasätter vi nyttan med att lägga tid, kraft och resurser på detta förslag just nu. El har på uppdrag av regeringen vid flera tillfällen gjort uppföljningar av anvisningsavtalen och presenterat förslag på åtgärder. En sådan åtgärd är att införa en elhandlarcentrisk flyttprocess, där kunden kontaktar elhandlaren vid flytt, eftersom majoriteten av kunderna får anvisningsavtal i samband med inflyttning. Hur den elhandlarcentriska flyttprocessen ska fungera i praktiken är något El för tillfället utreder i regeringsuppdraget om att utreda författningsändringar för införande av en central informationshanteringsmodell och en elhandlarcentrisk modell på elmarknaden (M2015/2636/Ee). Istället för regeringens förslag om skäliga villkor och prisreglering förordar Ellevio en elhandlarcentrisk flyttprocess, där kunden kontaktar elhandlaren vid flytt. Majoriteten av de anvisade kunderna får anvisningsavtal i samband med inflyttning. En elhandlarcentrisk modell kommer att fånga de stora flödena av anvisningsavtal och vi anser att en sådan elhandlarcentrisk flyttprocess kommer att medföra att i princip allt inflöde av kunder i anvisningssystemet liksom anvisade elavtal försvinner, kundaktiviteten ökar och konkurrensen förbättras. En elhandlarcentrisk modell enligt ovan är planerad att implementeras ungefär år 2019, vilket innebär att Promemorians förslag i praktiken riskerar att bli en övergångslösning under endast två års tid, givet att den träder i kraft år 2017. Det bör noteras att det även i en elhandlarcentrisk modell år 2019 och framåt kommer att finnas kunder som har anvisningsavtal och vi föreslår att det utreds hur denna mängd kunder kan minskas på annat sätt än när de flyttar. Förslagsvis skulle en lösning kunna vara att El, inom ramen för sin tillsynsverksamhet, månatligen publicerar statistik för elhandelsbolag om nivån på de olika anvisningsavtalen på marknaden. Detta borde ge kunderna bättre möjligheter än idag att förstå och jämföra priserna, särskilt om den tillhandahållna informationen även innehåller priset på rörligt/tremånads fast pris.

Stockholm som ovan

David Bjurhall

